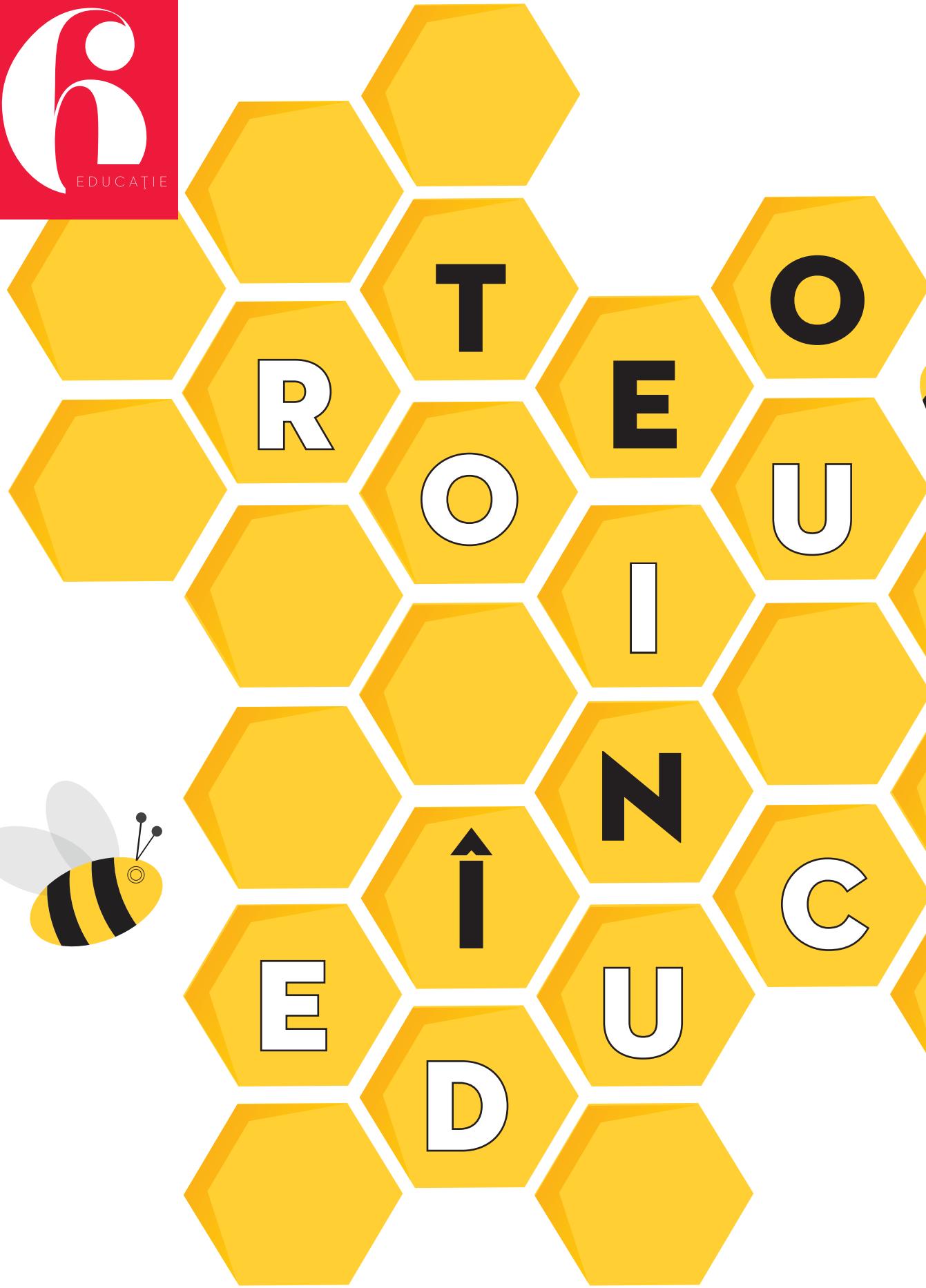
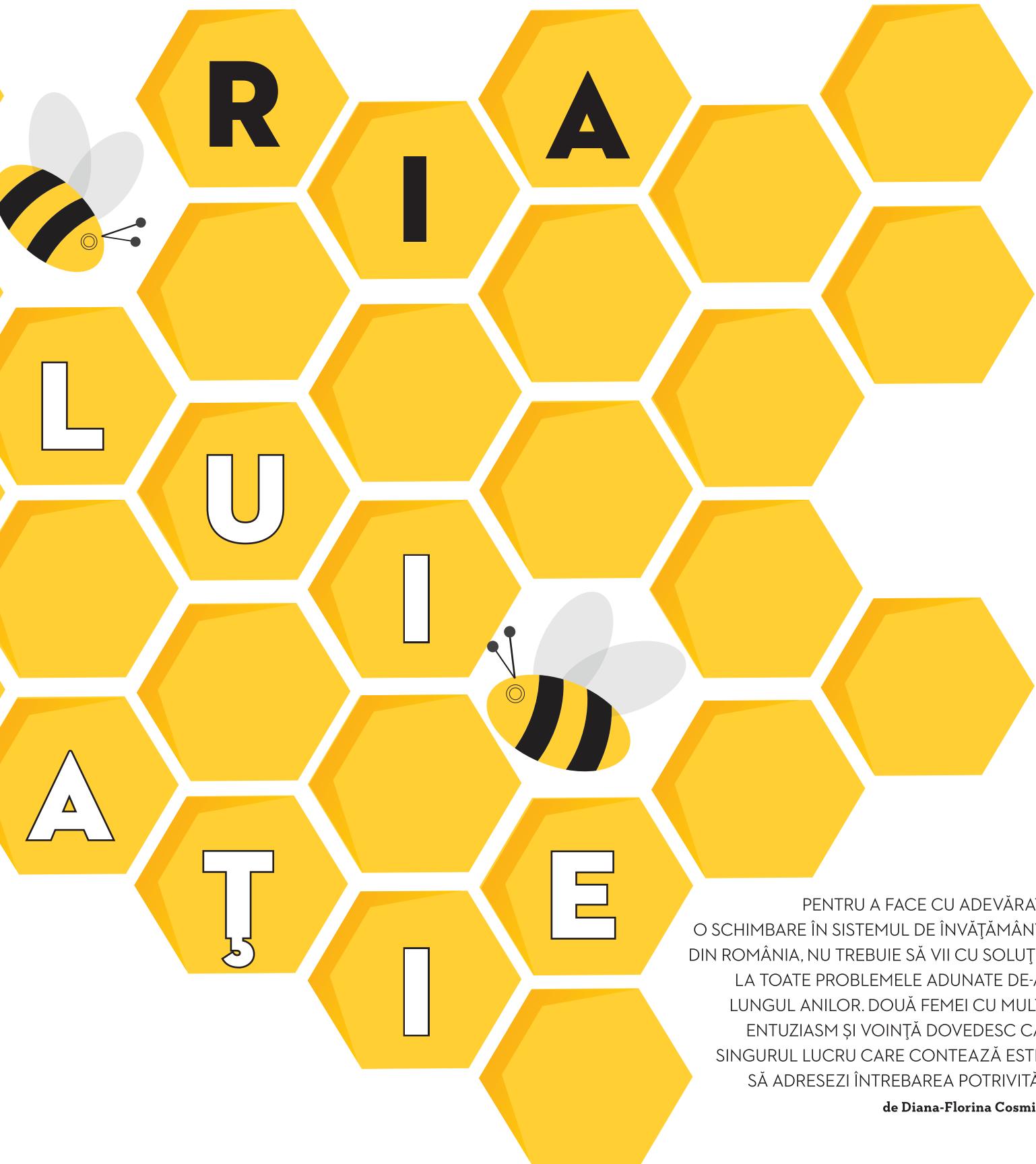

36
EDUCATIE

PENTRU A FACE CU ADEVĂRAT
O SCHIMBARE ÎN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT
DIN ROMÂNIA, NU TREBUIE SĂ VII CU SOLUȚII
LA TOATE PROBLEMELE ADUNATE DE-A
LUNGUL ANILOR. DOUĂ FEMEI CU MULT
ENTUZIASM și VOIȚĂ DOVEDESC CĂ
SINGURUL LUCRU CARE CONTEAZĂ ESTE
SĂ ADRESEZI ÎNTREBAREA POTRIVITĂ.

de Diana-Florina Cosmin

Simona David
Crisbășanu

„Grup compact de albine, ieșite din stup împreună cu matca lor, în căutarea unui adăpost nou”. Aceasta este definiția de dicționar a cuvântului „roi”, în varianta strict didactică. După ce le cunoști pe Simona și Oana, două dintre fondatoarele asociației cu același nume, definiția de mai sus se nuanțează puțin, putând fi adaptată în felul următor: grup compact de voluntari pasionați, ieșiți din zona de confort împreună cu liderii lor, în căutarea unei noi paradigmă în educația românească.

Deși la prima vedere dezideratele asociațiilor non-guvernamentale care își propun să schimbe lucrurile în România - „peici prin punctele esențiale” – par excesiv de idealiste, Simona David-Crisbășanu și Oana Stoianovici de la ROI gândesc totul în termeni realiști. Cifre, rezultate, feedback concret. În definitiv, pentru asta Simona a renunțat la o carieră de mai bine de zece ani într-o corporație, Oana și-a pus la bătaie experiența de coach transformațional însușită în Statele Unite ale Americii și, din 2012, au demarat împreună cu o echipă de peste 80 de voluntari un proiect ambițios destinat în principal liceelor cu probleme din România. A se citi: acele care au avut o rată maximă de 20% de promovabilitate la examenul de Bacalaureat, unde există un grad ridicat de violență și consum de droguri și unde interesul copiilor pentru școală este foarte redus.

Proiectul pilot, denumit Zbură, a pornit de la o idee simplă: să ia contact cu indivizii din aceste comunități, astfel încât, schimbându-i pe ei, să se schimbe comunitatea și, implicit, să fie influențat, de jos în sus, sistemul. „Ne-am dorit lucruri concrete, vizibile și cuantificabile”, explică Oana Stoianovici. „Nu o intervenție punctuală, ci implementarea unui concept care să poată fi apoi replicat și în alte cazuri”. Ca o ecuație ai cărei termeni, odată stabiliți, să poată conduce la rezolvarea unei multitudini de probleme diferite. „Nu vrem să convingem pe nimeni cu forță că viața e frumoasă, că lucrurile pot merge și eficient și că totul este rezolvabil, dar dacă ești măcar puțin interesat de asta, suntem pregătiți să-ți arătăm cum se face”, punctează ea. „Am vrut să lucrăm cu profesori, elevi și părinți care simt și vor o schimbare și să-i învățăm cum să găsească singuri soluțiile la problemele lor.”

Pentru că fiecare profesor care a influențat vreodată în bine o generație de tineri a aplicat, instinctiv, niște principii care stau la baza teoriilor de coaching, ROI a încercat să creeze, la nivelul fiecărei instituții din proiect, un număr de facilitatori care să poată propaga mai departe această idee. „Cu puțini oameni poți face, în timp, o transformare uriașă”, crede Simona.

Pentru asta, cele două au preluat metodologia lui Ernie Turner, aplicată cu ani în urmă pe licee americane mult mai violente și cu probleme mult mai mari decât cele de la noi, l-au contactat pe Turner însuși (acum în vîrstă de 71 de ani), iar americanul a venit de patru ori în România, pe cheltuiala proprie, pentru a pregăti aşa cum se cuvine echipa ROI. Ulterior, cu 30 de voluntari certificați drept coach și alături de Asociația Română pentru Coaching, Leadership și International Management și Facultatea de Psihologie și Științele Educației din cadrul Universității București, dar și cu susținerea Ministerului Educației Naționale, Oana și Simona au ales cinci licee, unul din București (Liceul „Mecanică Fină”) și patru din țară: Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară „Terezianum” Sibiu, Colegiul Tehnic de Transporturi Brașov, Colegiul Tehnic „I.C. Ștefănescu” Iași și Colegiul Tehnic Câmpulung Muscel.

Toate cele cinci aveau în comun probleme serioase: nu numai că gradul de promovabilitate la Bac se învârtea între 2% și 18%, dar dialogul dintre profesori și elevi era ca și inexistent, fiecare parte simțindu-se neînțeleasă, subapreciată și nerăspătită. Ceea ce Oana, Simona și echipa lor au descoperit i-a copleșit la început, dar i-a și bucurat în același timp. „Nu era vorba de oameni negativi din fire, ci de un mediu și de o atmosferă care nu încurajau altceva decât negativitatea, critica și obiceiurile păguboase”, explică Simona. „Nu comunicau deloc, nu se ascultau unii pe alții și nu punea deloc accent tocmai pe ceea ce era esențial”.

Rezultatele coaching-ului au apărut treptat, dar cu o mare satisfacție pentru toți cei implicați: la liceul din Sibiu, spre exemplu, elevii și-au dat seama că pot să-i ajute pe cei cu corigențe la matematică împărțindu-se pe grupuri de studiu de 2-3 persoane. În doar un

Forbes România **Kids**

semestrul, de la peste 12 corigenți pe clasă s-a ajuns la unul sau două cazuri izolate. La Liceul „Mecanică Fină” din București, unde poliția trebuia să intervină de 2-3 ori pe săptămână din cauza actelor de violență, abia dacă s-a mai înregistrat un caz într-un an. Procentele de promovabilitate la Bacalaureat s-au dublat sau chiar triplat, iar absenteismul s-a redus drastic. „Vorbim despre aceiași copii de dînainte, dar într-un context schimbat”, explică Oana, care a încercat să scoată la lumină un adevăr dureros, dar și eliberator în același timp: problemele acestor copii nu țin de inteligență, talent, lene sau lipsă de aplecare spre învățătură, ci de mediu negativ în care au trăit și, mai ales, de percepțiile negative ale oamenilor din jur despre ei. „Cei mai mulți dintre ei vin din medii defavorizate, învață la licee tehnologice vizavi de care încă există multe prejudecăți, acasă nimeni nu-i ajută la lecții și nici nu-i întrebă ce vor de la viață”, punctează și Simona. „Pornesc din start cu un handicap”.

Și, cea mai mare problemă pe care a descoperit-o ROI: nimeni nu oferă acestor copii scenarii viabile pentru viitor, explicându-le pe înțelesul lor de ce îi ajută Bac-ul în viață, ce drumuri pot să aleagă și cât de important e să-și dorească lucruri și să-și cultive ambii. „Când ești într-o stare în care nu visezi la nimic și nu speră la nimic bun în viața ta pentru că îți s-a tot spus că nu ai nicio șansă, ce curaj și poftă de școală poți să mai ai?”, se întrebă, retoric, Simona.

Problemele nu au fost, însă, doar la nivelul elevilor. ROI a încercat să înlesnească și crearea unei atmosfere mai bune în cancelarie, printr-o comunicare mai eficientă între profesori și, mai ales, prin încurajarea pozitivului în detrimentul negativului care domnea de multă vreme. „Dacă spun ceva de bine în cancelarie sau propun ceva, nimeni nu reacționează, în schimb toată lumea se plâng că de rău e totul”: cam aşa sună clasică nemulțumire enunțată de profesori în cadrul

Oana Stoianovici

sesiunilor de coaching. Ca prim pas, fetele au avut ideea ludică a unui aşa-numit „Copac al aprecierii”, unde fiecare profesor să agăte zilnic un **post-it** cu ceva bun care s-a întâmplat în ziua respectivă: de la o mulțumire adresată unui alt coleg care l-a ajutat cu ceva până la satisfacția legată de performanțele unei anumite clase sau de un rezultat bun la teze. „Cea mai mare bunăstare din lume vine din lucruri absolut gratuite”, zâmbește Simona. „Când tu, ca dascăl, te simți apăsat de mediul în care ești, cum să ai putere să dai mai departe copiilor?“.

Vara trecută, la mai bine de un an de la demararea proiectului, Simona, Oana și o echipă de filmare au luat din nou drumul liceelor pentru a realiza un documentar inspirațional despre schimbările care au avut loc. Varianta integrală are o oră, iar cea pe care ROI o propune spre vizionare liceelor, la ora de dirigenție, este prescurtată la 30 de minute. Ambele variante sunt, însă, o lecție de viață. „Mă așteptam să vină cineva să-mi spună ce să fac și cum să rezolv, dar cei de la ROI m-au întrebat mai întâi pe mine ce cred că aş putea să fac“, spune directoarea unuia dintre licee. „Cred că toți așteptam să ni se dea rețeta succesului, dar pana la urmă ne-am găsit noi un fel de rețetă a noastră“, explică și unul dintre elevi.

Diferența fundamentală dintre un astfel de pilot – care va fi aplicat de acum înainte în cadrul programului „Adoptă un liceu”, organizat de ROI și Școala de Valori – este că „echipa de intervenție“ nu se poziționează nicio clipă în postura Salvatorului venit să repare retelele și să schimbe totul din temelii. „Când te duci cu orgolii, că tu știi tot, vezi tot și poți tot, oamenii se poziționează din start în inferioritate față de tine și nu poți să le mai oferi exact lucrul pentru care ai venit: puterea de a face singuri“, explică Oana.

Nu trebuie să-i compătimești, să le deplângi problemele și să-i mângâie pe creștet, ci să le explici că răspunderea se află, în ultimă instanță, în mâinile lor. Propoziția-cheie cu care discursul se schimbă instantaneu din compasiune în proactivitate: „Totuși, chiar și în această situație complicată/grea/imposibilă, ce putem face concret?“. Nu doar prin nume, ci și prin atitudine, ROI promovează teoria stupului de albine, încercând să le arate oamenilor că pot și trebuie să

ASOCIAȚIA R O I prezintă o producție **FILM MAKING .ro**

Ba se poate!

un film de Tedy Necula

Sprujnă și tu proiectul – intră pe www.zburd.ro și www.potsieu.ro

Forbes România Kids

se ajute singuri, atrăgându-i și pe cei din jur în viziunea lor. „Albinele luate individual sunt agenți aleatorii, dar ceea ce produce mierea și face diferența este roiu”, punctează Simona. „Vrem să transformăm toate lucrurile bune, dar dispersate și fragmentate care există în școala românească într-un mecanism unitar, care să funcționeze pe termen lung”.

Pentru asta, aspiră ca în timp să unească toate verigile sistemului într-o viziune comună, de la protagoniștii direcți – profesori, elevi, părinți – până la ministere și la companiile private care mai sponsorizează săli de sport și renovări, dar al căror aport se oprește în general la latura financiară. „Vrem să punem toate piesele împreună, astfel încât schimbarea, odată atinsă, să fie ireversibilă”, punctează și Oana.

Auspicii favorabile există, având în vedere că rezultatele concrete ale pilotului merg dincolo de note, absențe și promovabilitate la Bac: copii-problemă, care fugau de școală cu toate puterile, au ajuns să se organizeze din proprie inițiativă în echipe pentru a suna speakeri motivaționali și a-i invita să le viziteze clasele. Elevi cu sute de absențe și probleme de violență la activ au pus la cale concursuri interne și le-au promovat în social media, iar la unul dintre licee tinerii s-au îmbrăcat în costume speciale și au umblat din clasă-n clasă pentru a-i invita și pe ceilalți colegi să participe la un mini-concurs având ca scop vopsirea unui perete din școală, pornind de la o temă artistică.

Total e mișcător, autentic și foarte elocvent pentru situația societății în care trăim, dovedind că parada lui „Nu se poate” nu este decât un mod laș de a fugi de realitatea lui „Ține de noi”. Sau, o afirmație a Oanei care-mi va rămâne mereu în minte, totul ține de tăria interioară de a sta în fața „Nu”-ului până când din el se face un mare „Da”.